

בש"פ 7909/21 - מיכאל פן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7909/21

לפני:

כבוד השופט י' עמית

העורר:

מיכאל פן

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בתיק
מ"ת 61548-10-21 שניתנה ביום 15.11.2021 על
ידי כבוד השופטת ע' זינגר

תאריך הישיבה:

י"ט בכסלו התשפ"ב (23.11.2021)

בשם העורר:

עו"ד ירון ברזילי, עו"ד עומרי רוזנברג

בשם המשיבה:

עו"ד יעל ביטון, עו"ד שרון הורוביץ

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופטת ע' זינגר) במ"ת 61548-10-21 מיום 15.11.2021, שבה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד למתן החלטה בעתירה להכרזתו כבר הסגרה. כמו כן, הופנה הערר כנגד החלטת ביניים של בית המשפט מיום 4.11.2021, שבגדרה נעתר בית המשפט באופן חלקי לבקשת שירות המבחן לדחיית הדיון.

1. כפי שנטען בבקשת המעצר, החל מחודש אוקטובר 2013 ועד לחודש אפריל 2019, ניהלו העורר ושותפו אתר אינטרנט, ששימש כשער כניסה לזירות מסחר פליליות ב"דאקרנט", בכך שהציג קישורים לפלטפורמות מרכזיות ב"דאקרנט". העורר ושותפו גבו עמלות תיווך מספקי סחורות אסורות, שפרסמו את מרכולתם בזירות המסחר שהנגיש האתר, באמצעות מטבעות וירטואליים כגון "ביטקוין", אשר הופקדו לארנק וירטואלי בשליטתם. נטען, כי רווחיהם הבלתי חוקיים של העורר ושותפו עומדים על כ-15 מיליון דולר ארצות הברית (בחשבון האתר הופקדו כ-8,155 מטבעות ביטקוין, שערכם המשוער בשעתו עמד על כ-8.5 מיליון דולר, אולם לנוכח התנודתיות הרבה בשער החליפין של ביטקוין,

עמוד 1

בעת המשיכה מהחשבון הגיע השווי המוערך ליותר מ-15 מיליון דולר). במטרה להסוות את טיבם ומקורם הבלתי-חוקי של הרווחים, העורר ושותפו העבירו את הכספים מחשבון האתר לארנקים וירטואליים אחרים, וכן לחשבונות בנק בשליטתם, באמצעות חברות קש.

2. בחודש יולי 2019, הגישה ארצות הברית, באמצעות שגרירותה בישראל, בקשה להסגיר לידיה את העורר בגין קשירת קשר לביצוע עבירת הלבנת הון. בבקשה נכתב, כי ביום 24.4.2019, הוגש נגד העורר ושותפו כתב אישום לבית המשפט הפדרלי של המחוז המערבי במדינת פנסילבניה בארצות הברית, בגין העבירה הנ"ל. ביום המחרת הוצא צו מעצר נגד העורר בארצות הברית. יצוין כי עונש המאסר המרבי הקבוע בצד סעיף העבירה הרלוונטי בארצות הברית, הינו עשרים שנות מאסר. עוד נציין, כי ביום 6.5.2019, שותפו של העורר נעצר בצרפת, והוסגר לארצות הברית.

3. ביום 13.10.2021, למעלה משנתיים לאחר שהוגשה בקשת ההסגרה, הוצא כנגד העורר צו מעצר, על פי סעיף 6 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (מעצר עד להגשת עתירת הסגרה) באשמת עבירות של הלבנת הון - עבירות על-פי סעיפים 3(א) ו-4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000; וקשירת קשר לפשע - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בהמשך, ביום 26.10.2021 הוגשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה עתירה להכרזה על העורר בר הסגרה בהתאם לסעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק ההסגרה). בעתירה תוארה תמצית חומר הראיות כנגד העורר, ונטען כי מתקיימים התנאים להסגרתו.

4. לצד הגשת העתירה הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד למתן החלטה בעתירה, בהתאם לסעיף 5 לחוק ההסגרה (להלן: בקשת המעצר). בבקשה נטען, בין היתר, כי קיימת תשתית ראייתית מספקת כנגד העורר; וכי המעשים המיוחסים לעורר, ההיקף הכספי של העבירות ושיטות המרמה, מעידים על תחכום ועל יכולתו לשנע כספים ממדינה למדינה בחשאי, באופן המצביע על מסוכנותו ועל יכולותיו הפליליות, וכן על יכולתו להימלט מאימת הדין אם לא ייעצר. עוד נטען, כי אם יורשע, העורר צפוי לעונש מאסר ארוך, ולכן קמה עילת מעצר של חשש מהימלטות.

5. בהחלטתו מיום 26.10.2021, בית המשפט המחוזי ציין כי העורר מסכים לקיומה של תשתית ראייתית מספקת הנדרשת לצורך בקשת המעצר, והבהיר כי המחלוקת בין הצדדים נוגעת לשאלה אם יש מקום להורות כי העורר יוותר במעצר עד לקבלת תסקיר מעצר, או שניתן להורות על שחרורו לחלופה כבר בשלב זה. בית המשפט התייחס לטענת בא כוחו של העורר, כי בעת שהיה האחרון משוחרר הוא התייצב לדיונים ולחקירה בישראל. נקבע כי עצם הגשת בקשת ההסגרה, לצד הודאת שותפו לעבירות במשפטו בארצות הברית, מהווים שינוי נסיבות ולכן קיים חשש להימלטותו מהדין. בהתאם, בית המשפט הורה כי יש להמתין לתסקיר מעצר וקבע דיון המשך ליום 7.11.2021.

6. ביום 27.10.2021, העורר הגיש ערר על ההחלטה האמורה לבית משפט זה, אך במעמד הדיון, ובהמלצת בית המשפט, הודיע בא כוחו כי ימשוך את הערר, וזה נדחה (החלטתו של השופט ע' גרוסקופף מיום 1.11.2021 בבש"פ 7216/21). בהחלטת הדחייה נכתב, כי המלצת בית המשפט לעורר, שלא לעמוד על הערר, התבססה על כך שהתסקיר בעניינו אמור ממילא להיות מוגש בחלוף שישה ימים, וכי ככל ששירות המבחן לא יעמוד בלוח הזמנים הנ"ל, בית המשפט המחוזי יבחן בשנית את השאלה אם ניתן להורות על שחרורו לחלופת מעצר ללא תסקיר.

7. ביום 2.11.2021 הוגשה מטעם שירות המבחן בקשה לדחיית מועד הגשת תסקיר המעצר, עד ליום 26.12.2021. בהחלטתו מיום 4.11.2021, בית המשפט המחוזי הורה כי תסקיר המעצר יוגש עד ליום 14.11.2021.

בהחלטה צוין, בין היתר, כי במשך תקופה לא מבוטלת העורר לא נעצר, אף על פי שידע כי הוגש נגדו כתב אישום בארצות הברית, לכן אין להיעתר לבקשה. הדיון נדחה אפוא ליום 15.11.2021. בהמשך דחה בית המשפט את בקשת העורר להשבת מועד הדיון על כנו.

8. בתסקיר שירות המבחן מיום 14.11.2021, נכתב, בין היתר, כי העורר בן 37, סטודנט למשפטים במכללת הקריה האקדמית אונו, נעדר עבר פלילי. אשר למצבו הכספי, נכתב כי הוא חייב לאביו מעל למיליון שקלים בעקבות הלוואות שנטל וערבויות שנדרש להן. שירות המבחן העריך, כי קיים סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות דומות על ידי העורר, וכי ייתכן שקיים סיכון להימלטותו מן הדיון, בין היתר, לנוכח חומרת העבירות, היקפן והמשמעות הכספית. באשר לחלופת המעצר המוצעת, בביתה של בת זוגו בראשון לציון תחת פיקוח אמו ובת זוגו, שירות המבחן התרשם כי על אף רצון כן של המפקחות המוצעות לסייע לעורר, הן לא מכירות את מורכבות התנהלותו לאורך השנים, וניכר כי הן מתקשות להכיר במצבי סיכון שאליהם חשף את עצמו. לנוכח האמור, שירות המבחן העריך כי השתיים לא מתאימות למשימת הפיקוח, וזאת גם אם מעצרו יהיה בפיקוח אלקטרוני. אשר על כן, שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרורו.

9. בהחלטתו מיום 15.11.2021 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד למתן הכרעה בעתירה להכרזתו כבר-הסגרה. בית המשפט ציין, כי אמנם לא ניתן להקל בעובדה כי העורר ידע, עוד משנת 2019, על דבר הגשת כתב האישום, אך כי עד להגשת העתירה להסגרה, הייתה אפשרות שההליכים נגדו יינקטו בישראל, ולכן מדובר בשינוי נסיבות בעל משמעות. שינוי נסיבות נוסף, הוא הודאתו של שותפו לעבירות. בנוסף, ציין בית המשפט את חומרת העבירות ואת העונש הצפוי לעורר, ועל רקע כל אלה, נקבע כי אין מקום לסטות מהמלצת שירות המבחן.

10. למען שלמות התמונה, יצוין כי ביום 31.3.2021 הורשע שותפו של העורר, על יסוד הודאתו, בקשירת קשר לביצוע הלבנת הון. גזר דינו צפוי להינתן ביום 2.12.2021.

11. מכאן הודעת הערר שלפניי. בערר נטען, בין היתר, כי בדיון שהתקיים לפני בית המשפט המחוזי ביום 26.10.2021, העורר הסכים לקיום ראיות לכאורה אך לצורך הדיון, שהרי רק באותו יום הוגשה העתירה להסגרתו של העורר כך שנבצר מבא כוחו לעבור על החומר הרלוונטי. מכל מקום, נטען כי אין בעניינו של העורר חשש להימלטות, בין היתר, לנוכח העובדה כי מאז שנת 2019 ועד להליך הנוכחי, לא הוטלו עליו כל מגבלות, ולמרות זאת, הוא התייצב לכל חקירה ולכל דיון.

בדיון שהתקיים לפניי, חזר בא כוחו של העורר על טיעוניו וכן שמעתי את העורר עצמו (שפרץ בבכי והתקשה לסיים דבריו), שהדגיש כי מרכז חייו בישראל, עם בת זוגו.

12. חשש ההימלטות מהדיון הוא חשש אינהרנטי בהליכי הסגרה (ראו לדוגמה, בש"פ 6506/19 היועץ המשפטי לממשלה נ' מלכה לייפר (10.10.2019)). חשש זה, לצד האינטרס הציבורי לקיום ההתחייבויות של המדינה כלפי המדינה מבקשת ההסגרה, עומד נגד עיני בית המשפט בדונו בבקשת מעצר במסגרת הליכי הסגרה. עם זאת, הלכה עמנו כי הוראותיו של חוקסדרהדיןפלילי (סמכויותאכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) והפסיקה הנוגעת לחוק המעצרים, חלים בשינויים המחויבים גם על מעצר בהליכי הסגרה. מכאן, שגם במסגרת הליך הסגרה, יש לבחון אם ניתן להשיג את תכליות המעצר באופן שהפגיעה בחירות המבוקש להסגרה תהא פחותה (וראו, בש"פ 8643/12 ברמי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקאות 12-13 (1.1.2013); בש"פ 1897/19 היועץ המשפטי לממשלה

נ' טוויל, פסקה 13 (19.3.2019); בש"פ 5140/20 ווסטרלונד נ' היועץ המשפטי לממשלה (30.7.2020); בש"פ 6589/20 היועץ המשפטי לממשלה נ' טייב, פסקה 10 (30.9.2020).

13. ומהתם להכא.

העורר נעצר לפני למעלה משנתיים בגין הפרשה; לעורר ידוע מזה למעלה משנתיים על אודות בקשת ההסגרה כנגדו; לעורר ידוע מזה למעלה משנתיים על כך ששותפו עצור בארצות הברית; לעורר ידוע מחודש מרץ 2021 כי שותפו הודה וממתין לגזר דינו. הגיונם של דברים, שאם היה העורר מבקש לחמוק מהליכי הסגרה, היה עושה כן זה מכבר.

אכן, העתירה להסגרת העורר הוגשה זה מקרוב ויש בכך משום שינוי נסיבות, אך איני סבור כי שינוי נסיבות זה, כשלעצמו, מצדיק את מעצרו של העורר מאחורי סורג וברית. אף לא נעלמה מעיני מסקנתו של שירות המבחן לגבי המפקחות המוצעות, אך דומני כי ניתן להקהות עוד יותר את חשש ההימלטות מן הדין, בהטלת ערבויות ומתן בטחונות. לכך יש להוסיף כי אין לעורר מרכז חיים אחר זולת מדינת ישראל, וגם בהנחה שנותן לרשותו סכום כסף גדול שרשויות האכיפה עדיין לא הניחו עליו את ידן, יקשה על העורר למצוא מנוח למדרך רגלו במדינה אחרת. ככל שעלה בידי להתרשם מהעורר, הוא מבין שהימלטות מן הארץ, כאשר תלוי ועומד כנגדו צו מעצר בארצות הברית, רק עלולה להחמיר עוד יותר את מצבו.

14. עם זאת, אני סבור כי במכלול השיקולים המושכים לכיוונים מנוגדים, עשויה להיות חשיבות למידת העונש שייגזר על שותפו של העורר, בבחינת נסיבה חדשה שייתכן כי יהא לה משקל במסגרת השיקולים השונים.

כאמור, גזר דינו של השותף אמור להינתן בשבוע הבא, ב-2.12.2021. לכן, אשה את החלטתי הסופית עד לאחר שהצדדים יעדכנו תיק בית המשפט על אודות העונש שנגזר על שותפו של העורר.

15. בשלב זה, על מנת לחסוך בזמן ולקדם את האפשרות לשחרורו של העורר לחלופת מעצר שלא מאחורי סורג וברית, אני מורה כלהלן:

(-) אמו ובת זוגו של העורר תחתומנה על ערבות אישית בסך 1 מליון ₪ כל אחת, להבטחת התייצבותו של העורר לכל הליך משפטי בארץ ובארצות הברית.

(-) יוכנו כל המסמכים הנדרשים למשכון דירת הוריו של העורר לטובת המדינה, לשם הבטחת התייצבותו. מסמכי המשכון יכללו ויתור על הגנת סעיף 38 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 והגנת סעיף 33 לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, ויועברו בהקדם לבדיקה ולאישור של באות כוח המדינה, בצירוף נסח רישום מעודכן או אישור זכויות המעיד על כך שהדירה נקייה משעבוד ומזכויות צד ג'.

(-) יש לערוך בדיקת היתכנות פיקוח אלקטרוני בכתובת המגורים שבה ישהה העורר, ואם וככל שיוחלט בהמשך על שחרורו בפיקוח אלקטרוני.

16. החלטה סופית בעניינו של העורר תינתן אפוא לאחר שהצדדים יעדכנו תיק בית המשפט על אודות גזר הדין שהושת על השותף, במשפטו המתנהל בארצות הברית. הצדדים מתבקשים לעדכן תיק בית המשפט לא יאוחר מיום 5.12.2021.

ניתנה היום, כ"א בכסלו התשפ"ב (25.11.2021).

ש ו פ ט
